

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

П'ятниця, 21 червня, 1957 року. № 20 (532). Ціна 20 к.

ЦІЛИННИЙ УРОЖАЙ КЛИЧЕ

ДО КОМСОМОЛЬЦІВ І КОМСОМОЛОК, ДО ВСІЄЇ
РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

Дорогі товариші й друзі!

З безкраїх степів Казахстану і Сибіру наші ровесники, які стали на заклик Комуністичної партії в перші ряди сміливих покорителів цілинних, з гордістю повідомляють, що в їх краях достигає багатий урожай.

Ці вісті радують і хвилюють всіх радянських людей. Кожний наочно бачить, яка мудра й далекоглядна наша славна Комуністична партія, що підняла радянський народ на освоєння цілинних і перелогових земель. Уже минулої осені в засіки країни надійшли сотні мільйонів пудів цілинного хліба. Майже з 29 мільйонів гектарів нових земель збирали врожай трудівники східних районів. У ті гарячі дні боротьби за хліб поруч з ними працювали, не перестаючи рук, 220 тисяч юнаків і дівчат — посланців комсомолу. Вони повернулися звідти фізично зміцнілими; пройшли там добру трудову школу. Багато з них удостоєні урядових нагород. Близько ста тисяч студентів, молодих робітників і службовців за самовіддану працю на збиранні врожаю відзначено нагрудним значком ЦК ВЛКСМ «За освоєння нових земель» і почесними грамотами. На цілинні добрим словом згадують студентів, молодих робітників і службовців, які показали себе людьми працюючими, наполегливими, такими, які не боялися труднощів.

І незабаром знову зашумить під степовими вітрами цілинна пшениця, налетять земними соками хлібний колос! На цілинні почнуть жнива. Допомогти зібрати з цілинних полів усе, що вирощено, до останнього колоса — одне з бойових завдань комсомолу. А збирати нині треба буде ще більше, ніж у минулому році, й чим швидше, організованіше це буде зроблено, тим більше буде зерна в засіках нашої держави, тим успішніше розв'язуватиметься завдання — наздогнати Сполучені Штати Амери-

ки по виробництву м'яса, молока і масла на душу населення.

Дорогі товариші!

Центральний Комітет ВЛКСМ звертається до вас, комсомольці і комсомолки, студенти вищих навчальних закладів, учні старших курсів технікумів, молоді робітники і службовці:

— Допоможемо трудівникам цілинних земель швидко і без втрат зібрати врожай! Виділимо з своїх рядів 270—300 тисяч добровольців.

Збирайтеся в дорогу, друзі! Створюйте ударні загони й бригади. Хай, як і в минулому році, ці бригади й загони очолять комсомольські працівники й активісти. Центральний Комітет ВЛКСМ висловлює тверду впевненість в тому, що юнаки і дівчата Москви, Ленінграда, союзних республік з палким бажанням пойдуть на збирання цілинного врожаю і не пошкодують своїх сил у боротьбі за хліб.

Радянська молодь завжди близько до серця приймає завдання, які ставить партія перед народом, і завжди готова на подвиг в ім'я великої мети. Це справжнє і нецінене щастя, товариші, що ми з вами живемо в такий час, коли радянський народ, запалований Комуністичною партією Радянського Союзу, споруджує величну, світлу будову комунізму. Сорок років тому фундамент цієї будови наші батьки і матері, старші брати і сестри заклали своїми подвигами в революційній боротьбі. І найкраще, чим можемо ми відзначити великі роковини Жовтневої революції, це — нові трудові подарунки Батьківщині від кожного юнака, від кожної дівчини. Ваша активна участь у збиранні врожаю і буде тим прекрасним, відчутним вкладом у загальнонародну справу, який принесе радість вам і славу Вітчизні.

На цілину, друзі!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
ВЛКСМ.

Один з провідних предметів

На першому курсі хімічного факультету студенти склали один з провідних предметів на факультеті — курс неорганічної хімії. Цей курс в програмі вивчення хімії займає важливе місце. На нього спирається далі курс аналітичної та фізичної хімії, тому сумлінне і глибоке вивчення його має велике значення.

Група першого курсу добре підготувалась до цього екзамену і домоглася добрих результатів, незважаючи на підвищені вимоги цього року.

З 50 чоловік, які склали екзамен, майже всі (за винятком трьох) одержали добрі та відмінні оцінки.

Треба відзначити прекрасну підго-

товку китайських студентів, які всі виявили глибокі творчі знання з курсу. Наприклад, чудово відповів на всі питання студент Лу-Цзін. З 16 чоловік китайських студентів — 10 одержали «відмінно».

Дуже сумлінно і творчо ставився до вивчення неорганічної хімії студент Заєць. Він завжди старанно виконував всі практичні заняття, багато працював над позапрограмовими темами, тому і на екзамені він одержав найвищу оцінку.

На жаль, деякі, наприклад Івіна і Стоянова, недостатньо попрацювали і одержали задовільні оцінки.

Доцент А. І. ПОЗІГУН.

Випускники біологічного факультету склали державний екзамен з курсу історії КПРС.

Державна комісія визнала найкращими відповіді студентів Дудченко, Мигаль, Рибакіної, Голдовської, Фурман, Хайнала.

Лише на «відмінно» — такий обов'язок комуніста. Відмінно складає свою другу сесію в університеті першокурсник історичного факультету, комуніст Григорій Смельянець.

НЕПОЛЕГЛИВО ПОПРАЦЮВАЛИ

Дуже хороше враження залишили відповіді випускників-біологів на державному екзамені з неорганічної хімії.

Незважаючи на те, що у цих студентів за час перебування їх у вузі двічі змінювався навчальний план, що, безперечно, створювало певні труднощі в навчанні, вони виявили себе досить підготовленими спеціалістами.

Велика і наполеглива праця перед екзаменами дала свої наслідки. Основна маса студентів склала цей екзамен на «добре» та «відмінно» — 21 чоловік з 25.

Грунтовні і глибокі знання виявили студенти Куряча, Коляда, Фесенко-Козачок, Дорошенко, Ореховська, Попель та інші.

Можна побажати нашим випускникам таких же успіхів в їх майбутній практичній діяльності.

Доцент О. М. БІЛОУСОВА.

ЕКЗАМЕН ПРОЙШОВ УСПІШНО

Ці студенти свої відповіді на кожне питання пов'язували з конкретними завданнями сучасності, добре відповідали на додаткові питання з внутрішньої та міжнародної політики нашої держави.

Комісія ставила випускникам багато запитань в галузі їх майбутньої практичної роботи в школі (з питань виховання, політехнізації, зокрема організації пришкольніх ділянок, тощо). Ці питання також детально висвітлювались випускниками.

Слабо підготувались до державного екзамену студенти Фомін та Ніколаєнко. Вони одержали задовільні оцінки.

Даючи загальну оцінку екзамену, з курсу історії КПРС, треба сказати, що він пройшов успішно. Переважна більшість студентів серйозно підготувалась і добре відповідала на екзамені. Це відзначила комісія. Про це свідчать і результати екзамену: з 78 чоловік 42 одержали відмінні оцінки, 34 — добрі і 2 — задовільні.

Доцент І. М. ФРОЛОВ.

Геодезію складено

На першому курсі географічного відділу геолого-географічного факультету нещодавно відбувся екзамен з геодезії. Геодезія посідає важливе місце в програмі геолого-географічного факультету. Географам важливо знати, як робляться географічні карти, провадяться зйомки місцевості. Курс геодезії включає до себе і практичні заняття, на яких студенти знайомляться з інструментом, топографічною картою, набувають навички зйомок місцевості.

В цьому році курс геодезії склали понад 40 чоловік студентів першого курсу географічного відділу геолого-географічного факультету. Цей екзамен безпосередньо передують польовій практиці, яка триватиме протягом місяця, зразу після літніх канікул.

Деякі студенти з усією серйозністю поставилися до вивчення курсу геодезії і одержали відмінні оцінки на екзамені.

Це такі студенти, як К. Панич, Т. Закревська, Н. Дзюба, О. Вейде та інші. А студенти С. Сердюк та Л. Закаціола виявили погані знання на екзамені, і це не дивно, бо вони байдуже ставилися на протязі цілого року до практичних занять, жодного разу не відвідали кабінет геодезії, щоб познайомитися з інструментом.

Особливо добре відповідали на екзамені студенти з Китаю. Із семи чоловік чотири одержали «відмінно». Це Фань Чжи-цин, Се Зи-чу, Ма-Юн, Чжао-Хуон. Китайські студенти одержали добру підготовку для літньої польової практики.

Курсові роботи заочників

Ботаніки-заочники III курсу біологічного факультету в літню сесію захищали курсові роботи на засіданні кафедри генетики та дарвінізму.

Ці роботи відзначаються цілеспрямованістю, актуальністю і практичною значущістю. Захист показав, що студенти-заочники багато попрацювали і зараз мають цінний експериментальний матеріал. Так, студент А. Чернюк з 1951 р. працює над створенням скоростиглої врожайної форми кукурудзи. Він схрестив сорт Дніпропетровська з сортом Аджалітська і одержав гібрид, початки якого демонструються на захисті курсової роботи. Зараз цієї формою кукурудзи на пришкольній ділянці засіяно 0,25 га.

Робота студентки Т. Краснополя присвячена розробці техніки прищеплення проростків кукурудзи.

В літературі і практиці немає надійного методу прищеплення кукурудзи, а застосовується статеві гібридизація.

Т. Краснополяська провела понад сто прищеплень 13 сортів кукурудзи і запропонувала техніку прищеплення нижче першого стеблових вузла.

Робота студента Г. Сватковського присвячена вивченню біологічних особливостей насінного матеріалу колосків Ширяєвського району. Студент брав участь в організації вчасного контролю якості засівного матеріалу навесні 1957 р. Крім того, він надавав велику допомогу в цій справі районним організаціям.

Постановою кафедри відзначено, що всі ці роботи є наслідком великої праці, всі вони експериментальні і заслуговують відмінної оцінки.

Доцент І. САГАЙДАК.

ПЕРШИЙ ЕКЗАМЕН

Першим екзаменом II курсу фізіологічного факультету (українського відділу) складав екзамен з історії КПРС (викладач О. Г. Зубов). Наслідки екзамену показали, що більшість студентів добре оволоділа курсом і уміє пов'язувати матеріал з практикою життя. Закономірно, що ті студенти, які цілий рік систематично працювали, проробляли матеріали з'їздів і конференцій Комуністичної партії нашої країни, глибоко вивчали твори Маркса, Енгельса, Леніна, які завжди активно виступали на семінарах, — ті студенти прекрасно відповідали на екзамені і виявили добрі знання.

Р. Дорошенко дала вичерпну відповідь на питання «Рішення квітневого Пленуму ЦК ВКП(б) 1926 р.»

Та на інші питання, В. Федоренко виявила хороше знання матеріалів пленумів ЦК партії післявоєнного періоду, Г. Ярмольський, Г. Шендрік, В. Мороз добре обізнані у питаннях сучасного міжнародного положення, Н. Прач широко розкрила зміст і значення роботи В. І. Леніна «Дитяча хвороба «лівизни» в комунізмі». На «відмінно» відповідали Кузьмак, Білецька, Майданчик, Ворона, Осадчук, Свидюк.

Але знайшлися і такі студенти, які недостатньо опрацювали потрібну загальноісторичну літературу. Та й не могли вони її опрацювати за якихось чотирьох-п'ять днів. Цілий рік позаду, позаду всі семінари, всі дні самостійної систематичної підготовки. Те, що треба було зробити за

цей великий проміжок часу, ніколи не освоїш ґрунтовно «штурмом».

Тому й відповідали на «задовільно» такі студенти, як Л. Урсул, В. Княгницька, Н. Івлева, В. Жерняк, С. Хлікей, Е. Лея. Наприклад, Урсул ніяк не могла пригадати, що говорили Маркс, Енгельс, Ленін про єдність робітничого класу. Лея не опрацювала важливих робіт Леніна «Державна і революція», «Загрожує катастрофа і як з нею боротися», Княгницька не могла відповісти на питання: «Міжнародне значення досвіду КПРС в здійсненні політики соціалістичної індустріалізації країни і колективізації сільського господарства».

Отже, кожен одержує по праці, по заслугі. Що посієш — те й пожнеш.

Ан. БОРТНЯК.

ВОНИ НАМ ДОПОМОГЛИ

(Із листа секретаря комсомольської організації колгоспу „Труо пахаря“, с. Дороговики, Кокчетавської області, Івана Хрипка).

Коли ми довідалися, що в наш колгосп приїжджає група студентів, не буду приховувати, ми були трохи розчаровані: чим зможуть допомогти вони нам, якщо більшість з них, мабуть, ніколи не тримали в руках вила, а комбайни, можливо, бачили лише на малюнках.

І ось вони приїхали, студенти Одеського державного університету. Ще нам відразу впало в очі — це міцні, фізично розвинені хлопці. Виявилось, що вони зовсім не новачки в сільському господарстві. Багато з них народилися і виростили на селі, багато вже працювали на колгоспних ланах нашої братньої республіки — України.

В перший день роботи студенти сапали картоплю, а це найбільш одноманітна, стомлива робота. Треба віддати честь одеситам — ми не почули жодного слова незадоволення, жодної скарги. Вперто і сумлінно вони виконували денну норму, а виконавши, запитали бригадира: «Що нам робити далі?».

Потім почалася косовиця. І в тому, що вона пройшла у гранично стислі строки, в тому, що сіна було заготовлено на 16 тис. центнерів більше, ніж в минулому році, — в усьому цьому велика частка праці наших помічників — одеських комсомольців.

Минула косовиця. Почала дозрівати пшанина. В цьому році перед нами стояло завдання — в максимально короткий строк зібрати хліб з трьох

тисяч га землі і здати державі 19494 ц.

На полях нашого колгоспу працювало 13 комбайнів, і майже на всіх комбайнах працювали одеські комсомольці. Не рахуючись з часом, не звертаючи уваги на втому, вони працювали по 16—18 годин на добу. Особливо хочеться відзначити, що студенти не були байдужими до життя колгоспу. Вони близько до серця приймали і прості агрегати, і різні поломки, і інші невдачі, завжди приходили на допомогу, хоч це і не було їхнім прямим обов'язком. Ю. Пасхалов, Л. Байбак, А. Статкевич, К. Манн, С. Рибаків — ось лише кілька імен з числа тих, хто самовіддано допомагав збирати цільний хліб. День і ніч працювали Гогунський і Коваленко, відвантажуючи та супроводжуючи зерно на елеватор, Беленьков, працюючи шофером на автомашині, безвідказно обслуговував свій комбайн, Г. Жердій, Т. Ніколайчук, З. Загороднюк працювали на віяльці, яка за всю кампанію не простояла жодної хвилини з їх вини.

Від імені правління колгоспу, від імені всіх колгоспників, за дорученням комсомольців нашого села я хочу сказати: «Велике спасибі Одеському університетові, який виховує чесних і сумлінних, глибоко культурних і всебічно розвинених людей нашого суспільства».

ІВАН ХРИПКО.

Праця нас здружила

Краще за все товариші пізнаються в праці. В казахстанських колгоспах ми ніби знову знайомилися зі своїми товаришами. Різні люди, різна поведінка, і лише в одному всі студенти фізично виявили себе однаково — в почутті товариського обов'язку та взаємної підтримки.

Чи були у нас в Казахстані якісь труднощі, суперечки? Звичайно, були. Але й сперечаєшся по-іншому з людиною, яка завжди (ти впевнений в цьому) готова допомогти тобі в будь-яких труднощах.

Ми не тільки працювали в полі, все, що вміли робити, стало в пригоді. Ми випускали газети, влаштовували концерти, в яких брали участь всі, бесідували з колгоспниками на найрізноманітніші теми.

Повернулися ми додому фізично зміцнілими, добре відпочивши від напруженої розумової праці. А спогади про ці гарячі дні на цілині надовго збережуться в пам'яті кожного з нас.

С. ШЕКАТОЛІНА,
студентка IV курсу фізмату.

ГЕОРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ ДИМИТРОВ

18 червня 1957 р. минуло 75 років з дня народження великого сина болгарського народу, чудового друга Радянського Союзу Георгія Михайловича Димитрова.

Г. М. Димитров народився 18 червня 1882 р. в селі Ковачевці, Радомірської околиці, в революційній пролетарській сім'ї. Величезний вплив на революційне виховання Димитрова справила передова російська література, зокрема роман М. Г. Чернишевського «Що робити?».

Наприкінці XIX — на початку XX ст. Димитров включається в революційний рух Болгарії. В 1900 р. 18-річного Димитрова обрано секретарем Спілки друкарів. Вступивши в 1902 р. в ряди БРСДП, він став одним з найактивніших борців проти опортунізму в софійській організації.

В 1905 р. Димитров був обраний членом ЦК партії і секретарем Болгарської робітничої професійної спілки. Під час Балканських війн він веде непримиренну боротьбу проти націоналізму та шовінізму.

До 1923 р. він був народним представником в народних зборах, де активно захищав інтереси трудящих. Як діяч і керівник болгарського пролетаріату і Болгарської Комуні-

стичної партії Г. М. Димитров виріс і змужнів під безпосереднім керівництвом Д. Благоева та Г. Кіркова разом з ростом та зміцненням партії і революційного руху в Болгарії.

Разом з усією партією Димитров захоплено зустрів перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції і став у перших рядах захисників молодого Радянського Союзу.

В перемозі російської революції Димитров бачив запоруку перемоги робітничого класу і в Болгарії. Партія тісних соціалістів під керівництвом Благоева та його соратників, в тому числі й Димитрова, не вагаючись, стала засновницею III Комуністичного Інтернаціоналу, сприйняла ленінські теоретичні і тактичні положення революційної боротьби і пішла по шляху більшовизації. Вперше в своїй історії партія поставила питання про захоплення політичної влади робітничим класом як безпосереднє завдання і сприйняла ідею союзу робітників і селян.

В 1920 р. болгарські комуністи направили Димитрова на III конгрес Комуністичного Інтернаціоналу, де він зустрівся з Леніном.

В складній обстановці після Версеського повстання 1923 р. під керівництвом Димитрова партія тісних

ТАНФІЛЬЄВСЬКА СЕСІЯ АН СРСР

В травні цього року в Москві відбулося об'єднане засідання вчених рад геофаку МДУ ім. М. В. Ломоносова та Інституту Географії Академії наук СРСР, присвячене пам'яті класика вітчизняної географії Гавриїла Івановича Танфільєва. На сесії виступили з доповідями доцент Н. Г. Фрадкін — «Значення Г. І. Танфільєва для розвитку вітчизняної науки» та доцент С. Т. Белозоров — «Г. І. Танфільєв — географ-докучаєць та громадський діяч».

Крім того, на сесії виступили проф. Н. А. Гвоздецький і проф. М. І. Нейштадт з доповідями про наслідки Танфільєвської сесії в Одеському державному університеті. Доповідачі відзначили, що ця сесія була зразково організована і дала можливість всебічно висвітлити значення залишеної нам класичної спадщини Г. І. Танфільєва для розвитку вітчизняної науки. Підкреслена була потреба продовжувати і надалі розробку найважливіших ідей Г. І. Танфільєва.

Об'єднане засідання вчених рад повністю схвалило рішення Танфільєвської сесії про увічнення пам'яті Г. І. Танфільєва, а також було прийнято рішення про організацію кожні 3 роки в Одеському університеті «Танфільєвських читань».

На засіданні рад демонструвалися виготовлені лаборантами кабінету фізичної географії фотомонтажі, що висвітлювали життя і діяльність Г. І. Танфільєва, а також Танфільєвську сесію в ОДУ ім. І. І. Мечникова.

Доцент С. Т. БЕЛОЗОРОВ.

РЕКТОРУ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дирекція школи робітничої молоді № 2 висловлює глибоку подяку деканові хімічного факультету Олександрові Олександровичу Морозову, завідувачу лабораторії органічної хімії Валентині Володимирівні Пилипенко і лаборантці Є. В. Юр'євій за проведений з учнями 10-х класів практикум з хімії.

Багато чуйності та уваги в організації занять з робітничою молоддю нашої школи виявила Валентина Володимирівна Пилипенко.

Практичні заняття з хімії збагатили учнів знаннями і сприяли набуттю практичних навичок.

Л. Н. ГОРБУЛЯ, директор вечірньої школи робітничої молоді № 2.

соціалістів перетворилася в сучасну комуністичну партію, в сміливу, єдину і згуртовану революційну силу.

В 1933 р. Г. М. Димитров був схоплений фашистами в Берліні. Вони інсценували Лейпцігський процес, на якому, проте, Димитров з обвинувачуваного перетворився в гнівно обвинувачувача фашизму. Мужньою поведінкою на процесі Димитров захищав велику справу комунізму і національну честь болгарського народу.

Завдяки підтримці трудящих всього світу, при допомозі Радянського Союзу Димитров був вирваний з кривавих лап фашизму і перебув у Радянській Союз.

В 1935 р. Димитрова обрали генеральним секретарем Виконкому Комуністичного Інтернаціоналу, і він залишався на цьому посту до розпуску Інтернаціоналу (1943 р.). На цьому посту Г. М. Димитров вів уперту боротьбу за створення і зміцнення єдиного пролетарського і народного фронту для боротьби з фашизмом, проти війни.

З ім'ям Димитрова пов'язане створення Вітчизняного фронту, повалення фашистської диктатури і встановлення народної влади, з його ім'ям пов'язані успіхи Болгарії після війни.

Мужньою боротьбою болгарського народу проти його пригнічувачів керувала героїчна Болгарська Комуні-

ДЕЛЕГАЦІЯ СІРІЙСЬКИХ ВЧЕНИХ В ОДЕСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Наше місто відвідала сирійська делегація вчених, яка направлялася в Москву. В складі делегації були ректор Дамаського університету, професор медицини Шоукату Коноваті з дружиною, декан географічного факультету, доктор Самі Друбі з дружиною, декани факультетів філософського, теологічного (релігії ісламу), юридичного, природничого — професор Салах Омар з дружиною, доктор Мосафа Сібай, професор Монтані Хіямі, декан Важих Кудзі, професор-кардіолог Роскала Антакі та інші.

Гості оглянули визначні місця Одеси, побували й в нашому університеті.

Ім було влаштовано прийом у ректора, на якому були присутні ректори, декани факультетів і завідувачі кафедрами. Під час прийому гостей було ознайомлено з історією нашого університету. В свою чергу проф. Коноваті розповів про Дамаський університет.

Велике враження на гостей справила система підготовки молодих спеціалістів в Одеському університеті.

Декан географічного факультету Дамаського університету мав довгу бесіду з деканом геофаку нашого університету доцентом Смирновим. Гостя цікавила методика читання лекцій та проведення практичних занять, теми курсових та дипломних студентських робіт. Він звернувся до наших географів з проханням зав'язати тісний контакт між обома університетами з метою обміну дру-

кваною продукцією та навчальними посібниками. «Це, — сказав він, — допоможе нам правильно зрозуміти географію СРСР».

Увагу гостей привернули експонати зоологічного музею в біокорпусі, великий інтерес викликали експерименти по вивченню тварин, які проводяться на кафедрі фізіології людини і тварин.

Гості відвідали також палеонтологічний музей і залишили там запис в книзі відгуків, були присутні на науковій конференції, присвяченій 100-річчю з дня народження великого російського математика Ляпунова, відвідали ботсад університету.

Під час відвідання наукової бібліотеки університету гості ознайомилися з роботами російських сходознавців, які займалися вивченням арабських мов.

В теплих, сердечних розмовах обмінювалися гості й хазяї враженнями про бачене й почуте, розповідали про життя своїх країн, своїх університетів. Ми, наприклад, дізналися, що в сирійських навчальних закладах панує 100-бальна система оцінювання знань. Учень, який одержав з кількох предметів по 50 балів, не може бути переведений до наступного класу, а студент — до слідуючого курсу.

Дізналися ми й про те, що цифри, що їх придумали араби і якими ми користуємося — арабські цифри, — самі араби не вживають. У них чомусь запроваджені індійські цифри.

Гостям було подаровано комплект збірників наукових праць Одеського університету.

Залишаючи Одесу, гості сердечно дякували наших вчених за теплий прийом та уважне ставлення до них під час їхнього триденного перебування в нашому місті.

В. Г. ШАТУХ.

що відбулися в політичному устрої та економіці Болгарії, за час існування народної влади привели болгарський народ до видатних успіхів в будівництві соціалізму.

Під керівництвом Димитрова БКП розробила основні принципи зовнішньої політики Болгарії, наріжним каменем якої є мир і братерська дружба з Радянським Союзом.

Димитров був гарячим прихильником і борцем за болгаро-радянську дружбу. Він казав, що для болгарського народу дружба з Радянським Союзом так само необхідна, як сонце і повітря для любої живої істоти.

Будь-яка тенденція до послаблення співробітництва з Радянським Союзом, говорив він, направлена проти основи існування народної демократії в Болгарії. Керуючись цими вказівками Димитрова, БКП докладає всіх сил для зміцнення дружби з Радянським Союзом та іншими соціалістичними країнами.

Все своє життя Димитров віддав служінню народові, робітничому класу. В цій службі він не знав втоми, страху і вагань.

Г. М. Димитров залишився в пам'яті й в свідомості болгарського народу як одна з найсвітліших фігур болгарського революційного і визвольного руху.

Г. М. Димитрова гаряче любить весь радянський народ. Він заслуговує цю любов своєю невтомною боротьбою за справу робітничого класу, своєю вірністю вченню В. І. Леніна.

М. Д. ДИХАН.

1857

ВЕЛИКИЙ РОСІЙСЬКИЙ МАТЕМАТИК
ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ ЛЯПУНОВ

1957

Сто років тому, 6 червня 1857 р., в м. Ярославлі на Волзі, в родині відомого російського астронома Михайла Васильовича Ляпунова, народилася людина, якій судилося прославити російську науку, людина, ім'я якої міцно увійшло в історію вітчизняної і світової математики, стало її гордістю і славою, народився Олександр Михайлович Ляпунов.

Батько Ляпунова, широко освічена передова російська людина, в сороко-вих роках минулого сторіччя служив в Казанському університеті разом з М. І. Лобачевським, а з 1855 р. займав посаду директора Демідівського ліцею в Ярославлі. Родина Ляпунова була зв'язана близькими родинними і тісними дружніми відносинами з великим колом видатних діячів російської культури і науки. Двоюрідні брати Олександра Михайловича — Олександр, Костянтин та Михайло Зайцеви — відомі хіміки, інший двоюрідний брат — Олексій Миколаєвич Крилов — знаменитий математик і суднобудівник. Ляпунов доводився племінником великому російському вченому Івану Михайловичу Сеченову. Родина Ляпунових мала родинні зв'язки з сім'єю Філатових, яка дала нашій Батьківщині видатного офтальмолога Володимира Петровича Філатова. Нарешті, рідні брати Ляпунова — Борис і Сергій — значні діячі російської культури. Борис Михайлович Ляпунов — академік-філолог і Сергій Михайлович Ляпунов — талановитий музикант-композитор.

В 1876 р. дев'ятнадцятирічний Олександр Ляпунов закінчив з золотою медаллю Нижегородську гімназію і вступив на фізико-математичний факультет Петербурзького університету. На той час в Петербурзькому університеті викладали визначні вчені. В складі професорів фізико-математичного факультету були великий російський вчений Д. І. Менделєєв, геніальний математик П. Л. Чебишев, відомі професори Бобилев, Коркін, Зодотаров, Поссе, Петрушевський. Під їх керівництвом формувалася талант молодого Ляпунова. Особливо великим і благодійним був вплив П. Л. Чебишева.

Пафнутий Львович Чебишев (1821—1894 рр.), найвидатніший математик XIX століття, є творцем всесвітньо відомої Петербурзької математичної школи. Основний принцип, якому були вірні в своїх дослідженнях численні вчені, що належали до Петербурзької школи, полягає в тому, що ними розроблялися питання, важливі з точки зору застосування (наукових або практичних), і які становлять особливі теоретичні труднощі і вимагають створення нових методів, сходження до принципів науки. Інакше кажучи, Чебишев і його послідовники бралися за розв'язання задач, які виникають на практиці (в широкому значенні цього слова). Виходячи з цих задач, вони часто приходили до постановки та розв'язання нових важливих питань математичної теорії, до важливих відкриттів в галузі математики.

Влітку 1880 р. Ляпунов блискуче закінчив університет і був залишений при ньому для підготовки до професорського звання по кафедрі механіки. В своїх наукових дослідженнях Олександр Михайлович, природно, керувався принципами Петербурзької математичної школи, до якої він належав. Тому, між іншим, Ляпунов дуже зацікавився задачею, яку йому запропонував Чебишев. За-

дача була дуже важка, нею займалися такі вчені, як Ньютон, Маклорен, Даламбер, Ейлер, Лагранж, Клеро, Якобі, Ліувіль, проте повного рішення нікому з них дати не пощастило.

Задача полягає ось в чому. Ще Ньютон довів, що якщо помістити однорідне рідке тіло довільної форми в таке місце, де можна знехтувати дією на нього інших тіл, то під впливом внутрішніх сил взаємодії (сил тяжіння, що діють між частками тіла) воно почне втрачати свою форму до того часу, поки внутрішні сили не врівноважаться. Це відбувається тоді, коли тіло набере форму кулі. Куля, таким чином, є фігурою рівноваги ізольованої нерухомої однорідної рідини. Якщо потім почати обертати цю рідку кулю навколо якогось з її діаметрів, то виникне відцентрова сила інерції, умова рівноваги (відносно) порушиться, куля почне витягуватися і при певній швидкості обертання перетвориться в еліпсоїд. Таким чином, при цій швидкості фігурою рівноваги є вже не куля, а еліпсоїд. Доведено, що кожній швидкості обертання буде відповідати певний еліпсоїд (більше або менше витягнутий), певна фігура рівноваги. Так буде продовжуватися, поки швидкість обертання не досягне якоїсь границі. Якщо надати тілу куту швидкість більшу, ніж гранична, то еліпсоїди перестануть бути формами рівноваги даної обертаної однорідної рідини.

Задача полягає в тому, щоб відповісти, що буде з рідиною, якщо її куту швидкість перевищить граничну. Треба було з'ясувати, чи не існують інші форми рівноваги, крім еліпсоїдальних, в які переходить рідина при дальшому незначному збільшенні швидкості її обертання. Ця задача становила величезні труднощі. Досить сказати, що за частково її розв'язання видатний французький математик Пуанкаре був обраний в 1887 р. членом Паризької Академії наук і нагороджений Лондонським королівським товариством (Англійська Академія наук) почесною золотою медаллю.

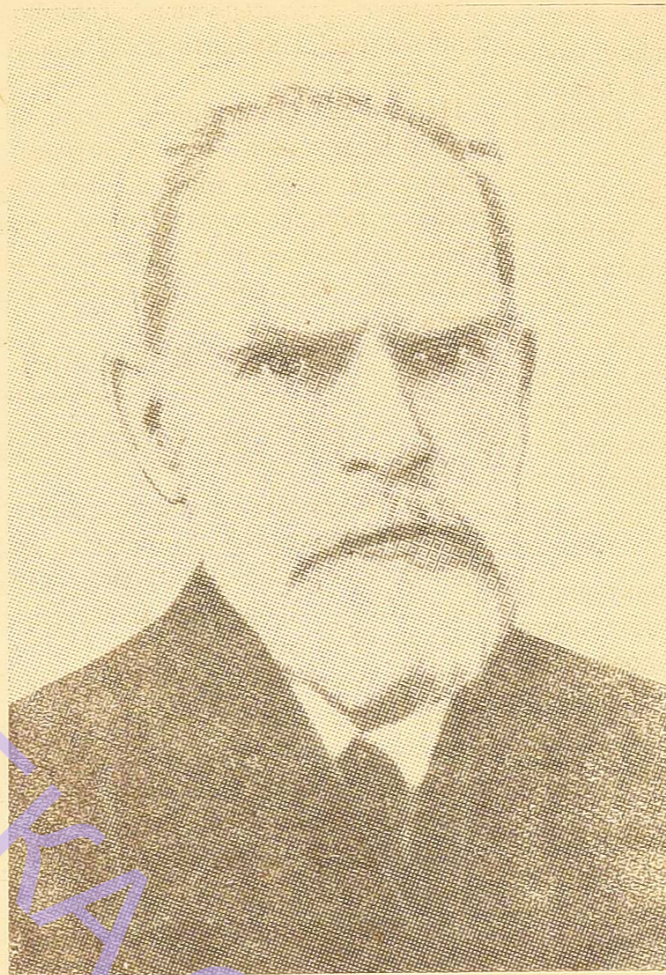
За розробку цієї задачі взявся молодий Ляпунов. Після дворічної (1882—1883 рр.) напруженої роботи Олександр Михайлович прийшов до висновку, що крім еліпсоїдальних фігур рівноваги обертаної однорідної рідини існують ще інші фігури рівноваги, які згодом були названі грушовидними. Ці фігури відповідають більшим куту швидкостям. До такого ж висновку прийшов через три роки Пуанкаре в роботі, що його прославила. Проте ні Пуанкаре, ні Ляпунов тоді не дали строгого доказу існування грушовидних фігур рівноваги і тому в своїй магістерській дисертації «Про сталість еліпсоїдальних форм рівноваги обертаної рідини» Олександр Михайлович лише згадав про грушовидні фігури, вказавши, що існування їх повинно бути строго доведено.

В січні 1885 р. Ляпунов успішно захистив дисертацію на вчений ступінь магістра прикладної математики і, одержавши звання приват-доцента, зайняв кафедру теоретичної механіки в Харківському університеті.

В Харкові Ляпунов жив і працював з 1885 по 1902 р., до обрання його членом Російської Академії наук і переїзду в зв'язку з цим до Петербурга. 17 років проведений в Харкові, були надзвичайно плідними.

За цей час Ляпуновим опубліковано понад 30 великих робіт, в тому числі докторська дисертація — «Загальна задача про сталість руху», — яку він захистив в 1892 р. Ляпуновим створена, по суті, нова наука про сталість руху.

Проблеми сталості руху, що належать до категорії найважчих задач математики і мають величезне зна-

чення в багатьох практичних питаннях (особливо зараз, в зв'язку з розвитком автоматичної, цікавили багатьох видатних математиків, починаючи з Лагранжа і до Пуанкаре. За невеликими винятками, ця задача до Ляпунова розв'язувалась найбільше. Для того, щоб оцінити роль Ляпунова в цьому питанні, спробуємо розібратися в тому, що таке сталий і несталий рух. Уявимо собі, що ми надали деякому, припустимо, твердому тілу рух. Спочатку тіло займало певне положення, його точки мали певні початкові швидкості, (це називається початковими умовами). В дальшому тіло буде рухатись під дією прикладених до нього сил, причому рух його залежатиме не лише від цих сил, але й від початкового положення та початкових швидкостей (початкових умов). Повторимо експеримент, змінюючи трохи початкові умови, тобто дамо тому ж самому тілу рух із іншого початкового положення і при інших швидкостях його точок. Тіло буде рухатись інакше, ніж воно рухалося в перший раз.

Рух тіла буде називатись сталим за Ляпуновим, якщо безконечно малому змінненню початкових умов буде відповідати весь час безконечно мала різниця в рухах. В протилежному разі, тобто якщо невеликі зміни початкових умов викликають різницю в рухах, що безмежно збільшуються, рух буде несталим. Отже, сталі рухи зберігаються, а несталі — руйнуються. Для того, щоб визначити, які рухи з усіх теоретично можливих є сталими і, таким чином, здійснюються в природі, потрібно було додатково до класичних основ механіки відкрити особливий принцип для виявлення сталості або несталості руху.

Побудова загального строгого методу для розв'язання задач про сталість руху, а через те і розв'язання найважливішої проблеми всього природознавства та сучасної нам техні-

ки належить Олександру Михайловичу Ляпунову.

Після захисту докторської дисертації Ляпунов одержав звання ординарного професора Харківського університету. Продовжуючи читання різних курсів механіки та математики, він водночас веде інтенсивну наукову роботу, «щороку випускаючи по «дисертації», іноді по дві»

(Б. М. Ляпунов «Короткий нарис життя і діяльності О. М. Ляпунова»). Так, в цей період він відкрив випадок руху твердого тіла, який носить зараз його ім'я, виконав чудове дослідження в зв'язку з пропозицією відомого астронома Хілла про уявлення руху Луни, розв'язав низку тонких питань у важливій для математичної фізики задачі Діріхле, опублікував свою теорему про границю імовірності, яка певним чином узагальнює теорему Чебишева і Маркова.

Роботи О. М. Ляпунова звернули на нього увагу видатних російських вчених. 29 грудня 1900 р. Олександра Михайловича обрано членом-кореспондентом Академії наук, а в листопаді 1901 р. 44-річний Ляпунов стає ординарним академіком по кафедрі прикладної математики.

В травні 1902 р. О. М. Ляпунов з сім'єю переїхав до Петербурга і, залишивши педагогічну діяльність, весь свій час присвятив науковим заняттям. Він знову звернувся до задач про фігури рівноваги, яку в юності до кінця не розв'язав. З справжньою пристрастю, з наполегливістю генія переборював Ляпунов одну перешкоду за іншою. З 1903 по 1916 рік Олександр Михайлович зробив гігантську за обсягом і науковим значенням роботу в галузі теорії фігур рівноваги рідкої обертаної маси (ці роботи займають понад 1200 сторінок великого розміру) і довів розв'язання задачі до кінця.

Тут доцільно відзначити, що цю задачу так і не зміг точно розв'язати А. Пуанкаре, хоч і займався чен до самої смерті (1912 р.). Помилувся в її розв'язанні і визначний англійський астроном-теоретик Джордж Дарвін (син Чарльза Дарвіна).

Ляпунов був у zenіті слави і в розквіті своїх сил, але його чекали тяжкі випробування. Внаслідок імперіалістичної війни, в Росії починалася розруха і, хоч самодержавство було повалено, йому на зміну прийшов не менш реакційний буржуазний тимчасовий уряд, який проголосив «війну до переможного кінця». Продовження безглуздої кровопролитної війни не могло не бентежити великого вченого-патріота, його турбувало питання про долю Батьківщини. До цього треба додати тривогу за дружину, Наталю Рафаїлівну (уроджену Сеченову, племінницю І. М. Сеченова), хвору на туберкульоз легенів, стан здоров'я якої безперервно погіршувалася.

За вимогою лікарів О. М. Ляпунов з хворою дружиною направився влітку 1917 р. в Одесу. Як завжди, він зупинився у брата, професора Новоросійського університету Б. М. Ляпунова, який жив на Софіївській (Короленко) вул., 10, кв. 12.

На початку 1918 р. через зрадницькі дії Центральної Ради Одесу окупували німецько-австрійські загарики. Ляпунов опинився відрізанним від Петербурга, від Академії наук, без засобів до існування, був позбавлений можливості полегшити становище умираючої дружини. Незважаючи на це, він знайшов у собі сили продовжувати розпочату ним в Петербурзі велику роботу про фігури рівноваги неоднорідної обертаної рідини.

За пропозицією університету Ляпунов почав в вересня 1918 р. читання курсу «Про форму небесних тіл». Слухачами його були професори фізико-математичного факультету Новоросійського університету. Олександр Михайлович прочитав лише сім двогодинних лекцій. Тяжкі моральні переживання і фізичні нестатки надломали Ляпунова. На додаток до всіх нещастя у Ляпунова почав розвиватись катаракт, а це позбавляло його можливості працювати.

Останню свою лекцію Олександр Михайлович прочитав в понеділок, 28 жовтня 1918 р. В четвер, 31 жовтня, померла Наталя Рафаїлівна. Смерть гаряче любимої дружини, друга дитинства, була останнім ударом, якого не міг перенести Ляпунов. Пострілом з револьвера він смертельно поранив себе і 3 листопада 1918 р., не приходячи до свідомості, помер в університетській хірургічній клініці професора Сопелька. Ляпунов похований на другому християнському кладовищі в одній могилі з дружиною, як він і заповідав.

Одеса переживала важкі дні німецько-австрійської окупації. Місто було відрване від країни. Не було зв'язку ні з Москвою, ні з Петроградом. Події одна одної важливіша чергувалися з запаморочливою швидкістю, і тому смерть О. М. Ляпунова пройшла непоміченою. Лише 3-го травня 1919 р. Російська Академія наук на спеціальному засіданні вшанувала пам'ять вченого.

Заслуги Ляпунова були визнані в усьому світі. Багато наукових закладів і товариств відзначили їх: Ляпунов був почесним членом Харківського математичного товариства, почесним членом Харківського, Петербурзького, Казанського та Новоросійського університетів. О. М. Ляпунов був членом Римської Академії наук, членом-кореспондентом Паризької Академії наук, членом Математичного товариства в Палермо.

Радянські вчені, які наслідують кращі традиції передової російської науки, продовжують і розвивають ідеї Ляпунова. Багато і плодотворно працюють в галузі сталості руху визначні радянські математики і механіки М. Г. Четяєв, І. Г. Малкін, К. П. Персидський, М. Г. Дубошин. Важливі роботи в галузі теорії фігур рівноваги зробили Л. М. Сретенський, М. Орлов. Покійний академік С. Н. Бернштейн розвинув ідеї Ляпунова в галузі теорії імовірностей.

За останні 30 років в СРСР опубліковано понад 300 робіт, в яких досліджуються різноманітні питання, розв'язанням яких займався О. М. Ляпунов.

Справою честі і обов'язком радянських вчених є освоєння і дальший розвиток багатющої наукової спадщини, залишеної нашим великим співвітчизником — геніальним математиком Олександром Михайловичем Ляпуновим.

Доцент О. М. ШУЛЬБЕРГ.

ВИДАТНИЙ РОСІЙСЬКИЙ ХУДОЖНИК

(ДО 75-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТІ В. Г. ПЕРОВА)

В. Г. Перов, який жив в період краху кріпосництва в Росії, в період бурхливого розвитку революційно-демократичного руху, ідейно-політичною гостротою своїх творів далеко перевершив все те, що було створено російськими художниками до нього. Один з перших серед славної плеяди російських художників-реалістів, він своїм мистецтвом заявив про величезну моральну відповідальність художника-громадянина перед народом.

Народ, його життя, потреби, страждання показані художником з різкою силою. Гостре почуття обурення і болю за долю народу характерне для багатьох полотен художника. Картини Перова — це політичний памфлет, грізне обвинувачення кріпосництва.

Картина-шедевр «Проводи небіжчика» написана в 1865 р. Зима. Сутінки. По засніженій опустілій дорозі з трудом тягне сани квола рижа кобыльчина. На санях осиротіла селянська сім'я. З обох боків грубої дощатої домовини, прикритої рогожею, притулились хлопчик і дівчинка. Загорнутий у великий батьківський кожух, хлопчик заснув. На передку саней, опустивши повідки, гірко зігнулась вдова. Самітно тягнуться сани. Тільки собака сумовито біжить за ними. Помер годувальник. Злидні ще невблаганніше здавлюють тих, що залишилися.

Це була звичайна картина, яка песторювалася кожного дня в різних кінцях пореформеної Росії. «Проводи небіжчика» мимоволі переключалися з проїзнями глибоким жалем і горем рядками Некрасова.

В 1866 році Перовим була закінчена картина «Тройка» — трое вимучених хлопчиків-майстрових з великим зусиллям тягнуть сани з величезною обледелію бочкою, напов-

неною водою. Морозний вітер рве стареньку одягу хлопчиків.

Глибокий і трагічний зміст великого полотна Василя Григоровича «Утоплена», написаного під враженням баченого. Такі ж картини Перова «Останній шинок біля застави», «Учитель малювання», «Гітарист-бобиль».

Художник великої соціальної чутливості, Василь Григорович Перов з усією силою свого могутнього таланту обрушився на дворянство, чиновників, кулецтво, духовенство, викриваючи їх, обурюючись, обвинувачуючи. Його картини вражають правдивим розкриттям характерів, точністю соціальних характеристик.

Уже в першій своїй картині «Приїзд станового на слідство» (1857) Перов показав яскраву картину суду, дуже характерну для того часу. Судді хто? В картинах Перова «Сільський хресний хід на великдень», «Проповідь», «Монастирська трапеза» тощо розкривається цілий ряд типів в їх справді незвідному вигляді, їх грубість, користолюбство, лицтво.

З різкою точністю характеристики Перов створив тип покладливого, грубого і цинічно-самовдоволеного купця в картині «Приїзд гувернантки в купецький дім».

В період 1870—1875 рр. Василь Григорович з великою майстерністю створив ряд знаменитих полотен, що користуються великою популярністю в народі: «Рибалка», «Мисливці на привалі», «Птахолови» та інші.

Пензлю художника належить і ряд історичних полотен: «Микита Пустосвят», «Суд Пугачова» та інші.

Особливе місце в творчості Перова займають створені ним портрети. Тільки вони одні могли б створити славу своєму творцеві. В них худож-

ник зумів з неперевершеною майстерністю передати особливості характеру кожної особи, її думи, переживання, пориви. Такі його портрети Достоевського, Островського, Тургенева, Майкова, Писемського.

Перов був одним з організаторів і діяльних членів Товариства пересуваних виставок, яке об'єднувало все найкраще в російському живопису з 60-х років до початку нашого століття.

Велика частина картин Перова експонується в Державній Третьяковській галереї і входить до її золотого фонду.

Народність та ідейність творів великого художника, його боротьба за правду, за велику тему в живопису, глибока схвильованість долею своєї країни є невичерпним джерелом для виховання багатьох поколінь художників.

Б. КАЦМАН.

ВІСІМ РОКІВ—ВІСІМ ПЕРЕМОГ

На міжвузівських міських змаганнях з акробатики, які недавно відбулися, команда ОДУ продемонструвала високу спортивну майстерність і посіла I місце.

Це восьма перемога наших акробатів. Як і взагалі в Одесі, в університеті акробатика почала культивуватись в 1949 році. В секції працювали новачки. Ініціатором створення акробатичної секції в ОДУ і в місті був викладач К. А. Полонець.

На сьогоднішній день в секції займаються 39 чоловік. Найсильнішими акробатами університету є майстри спорту Ситро і Николаєв (біофак), в минулому чемпіони УРСР і члени збірної республіки зараз, першорозрядники Афанасьєв, Рахматулін, Горобець (фізфак), Добров (геофак), Белінська (філфак), Мусієздова (біофак), Потеряйко (хімфак).

судно в порту» написана в дружньому тоні, відзначається життєрадісність радянських моряків. «Чистота і порядок на судні такі, як на найкращих пасажирських судах», — зазначала газета.

Хоч стоянка наша була короткочасною — менше доби, — ми бігло ознайомились з містом і прийняли у себе сотні чоловік.

Величезні юрби народу зібралися проваджати нас. Збільшилась кількість поліцейських на причалі. Не кожний наважувався тепер відкрито висловлювати свої дружні почуття. Деякі вказували на поліцейських, одягнутих в чорну форму, в касках на голові і з важкими слошгоками біля поясу. Але й тут ми чули слова подяки Радянському уряду за рішучий виступ на захист Єгипту.

Вдвож західного берега Африки наш шлях йшов на північ. Незабаром ми підійшли до Піренейського півострова. Біскайська затока проти звичаю зустріла нас не дуже суворо. Але в Північному морі вибухнув шторм не менш жорстокий, ніж тайфун у Тихому океані.

Ми прийшли в Гамбург напередодні різдвяних свят. Магістрат не поспукував на прикрашення міста (платники податків заплачать за все). Вулиці яскраво ілюміновані, щедро прикрашені ялинковими декораціями. Але поруч, на вулиці Шульц-Клемент, ми бачили цілі квартали з вагончиками, кузовами автомашин і автобусів, замість бу-

Найближчим часом на екранах нашої країни буде демонструватися новий кінофільм — «Повість про перше кохання», який недавно був предметом обговорення нашої громадськістю.

Сценарій кінофільму написаний за однойменною повістю Атарова, що правда, дещо змінений і скорочений. Зміст кінофільму становить прихильність, яка виникла між десятикласниками — юнаком і дівчиною, — яка перемагає всі серйозні перешкоди.

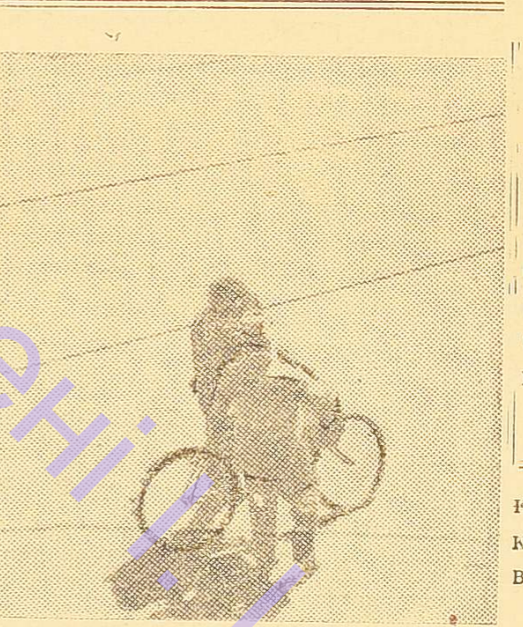
Позитивна сторона кінофільму — живе і правдиве відображення психології нашої молоді, її радощів, чистих безпосередніх почуттів, ніколи не меркнучого оптимізму, готовності з усією рішучістю подолати будь-які труднощі. Тому картину дивився з інтересом, який підсилюється стрімким розвитком дії, неослабним чеканням розв'язки.

Однак, разом з тим, кінофільм має ряд істотних недоліків, які дуже знижують його виховну цінність.

Значних успіхів досягли студенти Сатанов, Красний, Бугрієнко, Завдовський, Таращан, Штенгелов, Петров, Новиков (фізфак), Соловйов, Кожанова (біофак), Матвеев (геофак) та інші.

Змагання цього року показали, що в інших вузах Одеси команди акробатів значно посилілись. Нашим спортсменам треба прикласти чимало зусиль, щоб і надалі кубок міста залишався в ОДУ.

В. КРАВЧЕНКО.

Африканський поліцай обшукує негра

дінків, халупи, збудовані з фанери та ржавого заліза.

В магазинах багато людей, але дуже мало з них щось купляють, частіше заходять погрітись і подивитись на товари, а коли вже купляють, то щось незначне, дешево. Лише рідкі покупці беруть дорогі товари, таких біля виходу чекають розкішні автомобілі.

Але особливо вразило нас те, що дуже мало було покупців в продовольчих магазинах. Продукти тут є в достатній кількості, але ціни дуже високі. Черний хліб і картопляний салат — це, ми бачили, купують часто.

Не дивно, що робітники, які розвантажували наше судно, спочатку робко, а потім все сміливіше і сміливіше відвідували нашу ідальню під час сніданку і обіду.

Трудячі Західної Німеччини борються за свої права. Вони вимагають відмінити незаконний акт заборони КПН. Другий місяць продовжується забастовка робітників-металістів, судноремонтників, суднобудівельни-

Школа в кінофільмі зображена односторонньо і цілком невірно. Симпатія, що виникає між Мітею і Олею, стає предметом пліток і пересудів, натхненником яких є директор, людина бездушна, позбавлена будь-якої чуйності і людяності. Але чому ж всі вчителі, шкільний колектив не можуть протистояти бездушності і черствості невідомого керівника школи?

Діти, як видно з виступів на виступному вечорі, люблять своїх вчителів, товаришів, не хочуть з ними розлучатися. Про це говорить і головний герой фільму — Мітя, так жорстоко покараний нерозумінням людей, які його оточують. За що ж учні люблять свою школу, якщо вона, як це зображується у фільмі, складається тільки з таких вчителів, як її бездушний керівник? Навіть тоді, коли у Олі померла мати, в школі не знаходиться жодного вчителя чи учня, які готові підтримати дівчину у важку хвилину життя.

В нашій радянській дійсності це зовсім не так. Бувають бездушні вчителі і керівники шкіл такі, як в цьому кінофільмі, але ж у нас немає шкіл без колективу учителів і учнів, які завжди зрозуміють людські переживання, допоможуть і підтримають людину в тяжку годину життя.

В картині дуже добре зображена сім'я, дружна, спяна здоровими відносинами, чесною працею, почуттям обов'язку. Вона надає притулок Олі, яка після смерті матері залишилася зовсім самотньою. Але і дії цієї сім'ї не завжди можна схвалити. У відповідальний момент життя Олі, коли вона покидає людей, що її притулили, сім'я кинула її на призволяще. І це тоді, коли дівчина найбільше потребує допомоги і захисту.

Фільм «Повість про перше кохання», який розповідає з усією безпосередністю про нашу молодь, може мати велике виховне значення, коли будуть ліквідовані всі наявні в ньому істотні недоліки.

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН.

Б. НАЙДЬОНОВ

„ХОДИЛИ МИ ПОХОДАМИ“

(Закінчення. Початок в № 15, 17, 18).

Ми вийшли з Мозамбітської протоки і йдемо біля африканських берегів. Тут гірська місцевість, рослинності мало, краєвид похмурий, лише де-не-де зустрічаються квітучі оазиси. По одному і парами пропливають кити. Аж ось тропіки залишились позаду. І хоч до Південного полюсу ще дуже далеко, — погода холодна.

Коло миса Доброї Надії нас зустріє пронизливий вітер. Холодно так, що довелось одягнутися по-зимовому. Ввечері ми пришвартувалися до причалів Кейптауна.

Місцеві власті поставилися до нас коректно, з формальностями було покінчено, вихід на берег був дозволений. Спочатку ми здивувалися з цього, тому що офіційна політика південноафриканських властей ворожа по відношенню до Радянського Союзу, але незабаром ми все зрозуміли. Бізнес є бізнес. Припинення судноплавства по Суецькому каналу підняло роль Кейптауна, він переповнений суднами, продаж пального, продовольства та інших товарів поживав торгівлю, а навігаційні та портові збори збільшують прибутки місцевих властей. Ось в чому причина їх надзвичайної люб'язності.

Ще вночі до нашого судна під'їжджали десятки автомашин. Бажаю-

чих побачити радянське судно було дуже багато, а вранці почалося справжнє паломництво до судна.

Наш танкер був першим радянським судном, яке відвідало Кейптаун за останні кілька років. Тому цілком зрозумілий інтерес населення до радянських моряків. Особливо цікавляться нашим життям, успіхами Радянського Союзу корінні мешканці Південної Африки — негри. Ми побачили тут на власні очі дискримінацію по відношенню до негрів. Раніше, ніж підпустити їх ближче до радянського судна, поліцейські ретельно обшукували кожного з негрів. Підніматись на борт судна вони не наважувалися, очевидно побоюючись переслідування з боку начальства. Ось вона хвалена західна «демократія». Нею користуються навіть не всі білі. А що до негрів, то, як ми бачили, їх використовують тільки на брудних роботах, живуть вони в спеціально відведених районах і дуже рідко з'являються у центрі міста.

Нас відвідали представники місцевої преси. Працюють вони дуже оперативно. Вже через дві години після їх відвідування вийшов спеціальний випуск газети «The Cape Argus». На першій сторінці — великі фотографії наших моряків, стаття «Російське

ків і робітників промисловості зв'язку в порту Кіль та провінції Шлезвіг-Гольштейн.

Ми бажали перемоги страйкарям і були від душі раді, коли вже дома з газет узнали, що вони перемогли.

21 грудня 1956 року після закінчення вивантаження наш танкер знявся з якоря і взяв курс до рідних берегів. Результати англо-франко-ізраїльської авантюри відчувалися у Європі: невисачало пального для транспорту і промисловості, знову піднялися ціни на предмети першої необхідності.

Новий рік ми зустріли в Середземному морі. В Босфорі вже не було зелені, його береги вкриті снігом. Ми знову в рідному Чорному морі. Одеса зустріла нас після шостимісячного рейсу веселим і радісним поживанням недавнього новорічного свята. Ми знову дома. Одержали багато листів з міста Дзержинськ, Горьківської області, з мешканцями якого ми зав'язали дружні зв'язки. Не можна було без хвилювання читати цих листів, які надають бодрості і бажання ще краще працювати на благо своєї Вітчизни, гордо нести стяг Батьківщини по всіх морях і океанах.

Редактор І. М. ДУЗЬ.